

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za inozemstvo 25 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spis in dopis se pošilja: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Ljudski tabor

vseh krščanskih organizacij krškega okraja v nedeljo, dne 26. septembra t. l. v Leskovcu pri Krškem.

Dopoldne ob 10. uri se vrši cerkveno opravilo pri sv. Ani. Po sv. maši tabor pred cerkvijo sv. Ane. Nastopijo razni govorniki kot zastopniki raznih organizacij. Popoldne po litanijah javna telovadba Orlov. Nastopile bodo tudi »mlade junakinje« iz Zagreba. Pri telovadbi igra salezijanska godba.

Tabor se vrši ob vsakem vremenu.

Vse mladeniške in telovadne organizacije, vse kmetijske zveze in vse Marijine družbe, v nedeljo, 26. t. m. v Leskovcu, z zastavami in društvenimi znaki! Vsaka hiša mora biti zastopana!

Priljubljeni odbor.

Pred volitvami.

Volitve v ustavodajno zbornico (konstituantno) so razpisane. Volilni boj se pričinja. Slovenija bo v tem boju odločila, ali hoče še dalje gospodarsko, politično in kulturno živeti ali počasi hirati in izhirati.

Za eno stvar bo zlasti hud boj v prihodnji državni zbornici.

Prva naša življenska zahteva, o kateri se bo odločevalo in odločilo v prihodnji državni zbornici, je samouprava Slovenije. Bistvo tega vprašanja je, ali naj bodo Slovenci v okviru splošnih državnih zakonov svoji lastni gospodarji, ali naj imajo svojo lastno vladno, svojo lastno politično in gospodarsko upravo, svoj pokrajinski deželni zbor, ki bo v okviru splošnih državnih postav sklepal o manjših postavah, ki so primerne in potrebne za slovenske razmere; ali pa naj Slovenci ostanejo brez lastne vlade, brez lastne politične in gospodarske uprave, brez deželnega zbora, temveč vse naj bi se vladalo iz Beograda, Beograd naj bi nastavljal uradnike in učitelje, Beograd naj bi sam odločeval o našem gospodarstvu, samo Beograd naj bi sklepal o gospodarski usodi Slovenije.

Dosedajji prežalostni zgledi nam kažejo, kaj čaka slovenskega kmeta, če pro-

dre v ustavodajni zbornici taka ustava, ki bo dajala Beogradu vso moč, posameznim pokrajinam pa prav nobene. Vsakdo, kdor ni s slepoto udarjen, mora priznati, da je bilo dosedaj vse, kar je prišlo iz Beograda ali kar ni prišlo, pa bi moralo priti, samo izguba in škoda za nas. Spominjamo le na grozne carinske odredbe, ki so prinesle in še donajajo slovenskemu kmetu na milijone škode, spominjamo n. pr. na živino, katere je pri nas odveč, pa je ne pusti poljedelski minister izvažati samo zato, ker jo je v Srbiji premalo, dasi se prav nič ne stori zato, da bi Srbi nakupovali našo živino, spominjamo na neumne ukaze vojaških oblasti glede popisovanja in žigosanja konj, pri čemer vojaška oblast niti potrebe ni čutila, da bi povprašala za mnenje deželno vladno, spominjamo zlasti na novi proračun, kateri nalaga Sloveniji toliko davka, da se mora zgruditi pod njem. In tako bi našel tisoč stvari, ki prihajajo iz Beograda. Tisoč pa je takih, ki ne prihajajo iz Beograda in ki bi morale priti. Koliko koristnih predlogov je šlo iz Ljubljane v Beograd za izboljšanje naših gospodarskih razmer, toda Beograd ostane dosledno gluha.

Ali naj gre tako naprej, in ali naj se to še poslabša s tem, da se še ta samouprava, ki jo ima do sedaj Slovenija, ukine in uniči?

Volilni boj se bo zato sukal zlasti okrog te točke: samouprava Slovenije ali njena popolna predaja begradski gospodi (centralizmu).

V Sloveniji je edina stranka, ki odločno zahteva samoupravo Slovenije, Slovenska ljudska stranka.

Odkrito, brez ozira na desno in levo, postavlja v volilni boj geslo: komur je še kaj za gospodarski in kulturni obstoj in napredek slovenskega ljudstva, z vsemi silami v boj za samoupravo Slovenije.

Francoska Kmetijska zveza.

V eni zadnjih številok »Domoljuba« smo pisali o belgijski kmetijski zvezi. Danes hočemo povedati par besed, kako so organizirani katoliški kmetje na Francoskem.

Napačno je, če kdo misli, da je na

Francoskem vse brezversko in da tam prav katoličanov sploh ni. Nasprotno: katoliki na Francoskem so tako dobro organizirani, da nam služijo v marsičem lahko za vzgled. Na orlovskem taboru v Mariboru smo videli nastopiti francoske katoliške telovadce. Vse je presenetil njihov nastop in elegantno proizvajanje vaj. Kdor je že samo to videl, si je moral misliti, da mora stati za tako vrsto solidna in velika organizacija. In res: organizacija katoliških francoskih telovadcev je najmočnejša francoska telovadna organizacija. Podobno je z drugimi organizacijami: delavskimi, rokodelskimi, antialkoholnimi, dobrodelnimi itd. Francoski katoličani so lepo organizirani, manjka jim le politične organizacije. Te še nimajo. Pripravljajo se pa tudi že nanjo. Že pri letošnjih volitvah so dosegli poleg socialistov najlepše uspehe stranke s katoliškim programom, dasi francoski katoličani kot taki sedaj še niso politično nastopili.

Tudi francoski katoliški kmetje so zelo lepo organizirani. Njihova organizacija je izmed vseh najmočnejša, najštevilnejša in najtrdnjša. Imenuje se: centralna unija kmetijskih sindikatov (Union central des syndicats agricoles). V njej je združenih 28 pokrajinskih unijs s 3500 kmetijskih sindikatov. Ti sindikati skupaj imajo okrog enega milijona članov.

To so številke, na katere so francoski katoliki upravičeno lahko ponosni! Organizacij, ki bi imele milijon članov, ni dosti na svetu.

Kmetijski sindikat — pri nas bi mu rekli okrajna kmetijska zveza — je tista celica, iz katerih je sestavljena cela organizacija. Okrog te celice se pa zopet kakor okrog matice zbirajo različni odseki: odsek za zavarovanje, za medsebojno podpiranje, odsek za kredit itd.

Centralna zveza je bila ustanovljena že leta 1886. Takrat je štela le 74 kmetijskih sindikatov. Z vstrajnim delom zveze je prarastlo vsako leto število sindikatov in članov, tako, da ima letos impozantno število: milijon članov. Namen centralne zveze je združevati posamezne sindikate in pokrajinske zveze, s tem zboljševati moralne in materijalne pogoje kmetijskega življenja ter braniti pravice in interese kmetijskega stanu.

Vsako leto pozimi ima centralna zve-

na svoj občni zbor. Zanimivo je to, da do-
rolijo francoske železnice delegatom, ki
pridejo zastopati svoje sindikate na občni
zbor, polovično vožnjo po vseh železnicah.

Vsake dve leti priredi zveza velik na-
odni kongres n. pr. leta 1905. je bil v Pe-
rigneu-u, leta 1907 v Angers-u, l. 1909 v
Nancy-ju, leta 1911. v Touloux-u. Zadnji
kongres se je vršil leta 1913 v Nici, ker l.
1915., 1917. in 1919 kongres zaradi vojske
ni bil mogoč. Na teh kongresih se študi-
rajo in pretresavajo vsa pereča in zanimi-
va vprašanja, ki zadevajo kmetijski stan. Tu
dajejo pojasnila kmetje drug drugemu o lo-
kalnih podjetjih, o dobljenih izkušnjah, o
jezavah itd. Na podlagi razgovorov se skle-
tajo resolucije, ki dajejo smer, v kateri naj
se razvijajo kmetijska podjetja kakor v mo-
ralnem kakor v gmotnem gospodarskem
ter socialnem oziru.

Kako vsestransko je delo zveze, se
razvidi najbolj iz posameznih oddelkov, ki
abstojajo pri njej.

Najvažnejši oddelek je vsekakor taj-
ništvo. To oskrbuje dopisovanje med zve-
zo in njenimi člani, skrbi za propagando,
astanavlja nove sindikate in pokrajinske
rveze, organizira občne zbornice, narodne
kongrese in razstave ter daje pojasnila
vsem, ki se obračajo nanj v kmetijskih vpra-
šanjih.

Poleg tajništva je nadzorovalni in
pravni oddelek. Prvi nadzira in pregledu-
je delo posameznih sindikatov, drugi pa
daje svete v vseh pravnih zadevah.

Poseben oddelek ureja in izdaja me-
sečno glasilo zveze. Drug oddelek ima na-
logo stati vedno v stiku z večjimi dnevniki
in jih redno obveščati o delovanju zveze.

Posamezni sindikati pa tudi pokrajins-
ke unije zahtevajo večkrat od zveze go-
vornika ali predavatelja itd. Zato se je
osnoval v zvezi poseben oddelek za pre-
davatelje, ki ima nalogo ustreči takim že-
ljam.

Lepo se razvije tudi oddelek za zava-
rovanje. Koncem leta 1918. je imel 15 po-
krajinskih blagajn in 2754 lokalnih blagajn.
Zavarovana vsota znaša nad eno milijardo
kron.

Važno nalogo ima tudi trgovski odde-
lek zveze. Ta nakupuje za člane poljedel-
ske stroje, daje pojasnila o nakupu in pro-
daji domače živine, se peča z nakupova-
njem poljedelskih pridelkov itd. Vsak me-
sec priobčuje v zvezinem glasilu cene polj-
skih pridelkov, poroča o gibanju cen in
posreduje, da lahko kmetje prodajajo svoje
pridelke naravnost konsumentu. Na ta na-
čin si lahko kmet in konsument dobiček.
ki bi ga imel trgovec, sama razdelita in
vtakneta v žep.

Zveza ima tudi lastno kemično delav-
nico. Ustanovila jo je že leta 1894. V tej
delavnici se analizira vino, sladkor, raz-
lične vode, jedila, zemlja, gnojila itd. Leta
1912. je naredila ta delavnica nad 21 tisoč
analiz, leta 1913 pa skoro 23 tisoč.

Navedli smo samo par oddelkov, da
vidijo naši čitatelji, s čim se zveza peča.
Poleg teh oddelkov je še cela vrsta drugih:
kreditni, izobraževalni, ženski, podporni
itd., ki niso nič manj važni.

Naši čitatelji bodo gotovo primerjali
našo jugoslovansko kmetijsko zvezo z bel-
gijsko in francosko. Po številu seveda mi

daleč zaostajamo. Tudi je naša jugoslov-
anska kmetijska zveza še mlada in se še raz-
vija. Francoska in belgijska zveza pa ji jav-
no kažeta pot, po kateri naj hodi, da bo res
najboljša kmetijska organizacija in kmetova
življenjska potreba. Kn.

Kmetijska zveza in orlovstvo.

Mogočno so se razvile po vsej Slove-
niji Kmetijske zveze. Kmetje se vedno bolj
zavedajo, da bodo kljub najvišjemu šte-
vilu, ki ga predstavljajo v državi, igračka
v rokah liberalnih kapitalistov in sociali-
stičnih kmetijskih sovražnikov, če se ne
strnejo v močno organizacijo. Toliko bolj
je to potrebno, ker se je del kmetov dal
preslepiti in se zapisal v službo liberalnih
mogotcev pod imenom samostojne Kme-
tijske stranke. Na eni strani preži na kme-
ta in njegove koristi liberalna organiza-
cija, na drugi strani hoče kmeta usuzniti
socialističnemu nasilju socialistična kmet-
skodelavska zveza, zato se more kmet
ubraniti tudi le z močno organizacijo, in
to so Kmetijske zveze.

Organizacija pa je tista močnejša in
vplivnejša, ki ima razborite še in izobra-
ženejše ljudi v svojih vrstah. Številno še
tako močna organizacija nima nikoli tiste
moči kot po številu sicer šibkejša, a po
izobrazbi in duhu razboritejša in odloč-
nejša. Brez dvoma je, da se ravno zavoljo
tega delavske organizacije, dasi po števi-
lu mnogo slabotnejše kot kmetijske — bolj
srečne pri svojih uspehih kot kmetijske.
Vzrok je ta, ker ima delavec dovolj časa
za izobrazbo, kmet pa ne, ker mora del-
lati od zore do mraka.

Zato bo treba kmetijskim organizaci-
jam tudi na izobrazbo velikansko važnost
polagati. Naš kmet stoji pred temno bo-
dočnostjo v gospodarskem in političnem
oziru. Njegova najboljša in največja orga-
nizacija Kmetijska zveza stoji pred ogrom-
no nalogo. Naše kmetovanje bo treba ta-
ko preurediti, da se bo spričo nevzdržne
banatske in slavonske konkurence zna-
šalo. Zemljo, katera se pri nas še oddaleč
ne izrablja tako, kot bi se mogla in mora-
la, bo treba izrabiti do zadnjega, da bo
donašala, kar največ mogoče; in sicer bo
morala donasati tisto, kar nam bo res ne-
slo in se izplačalo. Poleg tega bo treba
politično moč našemu kmetu kolikor mo-
goče tako zagotoviti, da bo lahko sebe
vsaj gospodarsko branil. Zakaj danes nam
kažejo žalostne izkušnje, da belgrajska
vlada ne pozna naših razmer in strelja
kozle, ki lahko kaj kmalu prevrnejo na-
šega kmeta v brezno. Spominjamo samo
na carino, prepoved izvoza živine itd.,
davke itd. Pri tem jim pomaga izdajalsko
početje naših liberalcev, ki na vse kriplje
delajo na to, da Slovenci izgubimo vso sa-
mostojnost in bo o vseh naših zadevah od-
ločevala samo belgrajska kapitalistična
gospoda in dr. Kukovec, načelnik liberal-
ne stranke javno proglašajo, da mora Slo-
venija izginiti.

Kmetijske zveze bodo morale imeti za-
to v svojih vrstah naraščaj, ki bo znal v
kmetovanju in gospodarstvu napredovati
do najvišje možne stopinje in ki bo ob-

enem tudi v politiki znal braniti svoj ob-
stoj in svoj napredek. Slovenski kmet
brez razboritega in brihtnega naraščaja je
izgubljen.

Zato je tako potrebno kot vsakdanji
kruh, da naši fantje, naši bodoči kmetijski
gospodarji, vedno in vedno študirajo
vsa današnja pereča vprašanja, da dobijo
trajno veselje za knjigo in pameten pome-
nek, ne pa za gostilno, ponočevanje in
ples. In ker je glavna rešitev kmetova v
organizaciji, zato mora že mlad fant do-
biti veselje do organizacije, veselje do po-
žrtvovalnega dela v organizaciji.

Kmetijske zveze se žal danes še ne
zavedajo povsod, kakšnega življenjskega
pomena za obstoj in napredek slovenske-
ga kmeta je zato Orlovstvo, kateremu po-
glavitni namen ni samo telovadba, temveč
predvsem dvigati mlade fante v izobrazbi,
vcepljati vanje veselje do organizacije in
dela v organizaciji, krepiti njihove zna-
ča e ter njihovo mladostno željo po zaba-
vi navajati na pravi tir, da ne iščejo svo-
jega razvedrila samo v gostilni, vasovanju
in plesu, kjer jim podivjata um in srce. Pri
harmoniki in štefanu vzgojeni fantje ne
bodo nikdar dobri gospodarji, še manj pa
prvoborniki za kmetijske pravice.

Kmetje, ali ni orlovstvo res naša last-
na življenjska zadeva, katero prezirati in
zanemarjati bi se reklo svojemu lastnemu
stanu presekati srčno žilo dovodnico: od-
reči se značajnemu in za izobrazbo vne-
temu naraščaju.

Kmetijske zveze! Ali ste premišljevale
že vse to? Ne samo o sedanjem težkem
položaju kmetijskega stanu, temveč tudi
o rešitvi iz njega in srečni bodočnosti kme-
tovi? Ali bo to šlo, če ne boste postavile
na fronto mož, značajnih, treznih, razbo-
ritih, požrtvovalnih, vernih? Ali hočete
vzgojiti takih pri plesih, veselicah, ki tra-
jajo po celo noč in še drug dan?

Ali so pri vas že ustanovljeni Orli?
In kjer so ustanovljeni, ali se vršijo fan-
tovski večeri s predavanji, pomenki, go-
vori?

Hitite! Sokolstvo, ki kvari in zastrup-
lja vašo mladino s pijančevanjem in ple-
som ter sovraštvom do Cerkev, ki je prvi
in poglavitni vir vse značajnosti in požrt-
vovalnosti, to sokolstvo ne čaka. »Ko so
ljudje spali, je prišel sovražnik in zasejal
ljudsko v pšenico!«

Upor hrvatskih kmetov.

Na Hrvatskem so začeli izvajati skraj-
no neumno odredbo žigovanja konj in voz.
Da bi bila budalost še večja in škoda za
kmeta znatnejša, je bilo ukazano, da mora-
jo kmetje priti s konji na določen kraj ter
prinesiti hrane zase in za konje za več dni
s seboj, kakor bi kmetje ne imeli drugega
dela. Ker so se kmetje poleg tega še bali,
da jim konje odvzamejo — imeli so v tem
oziru že žalostne izkušnje — so se uprli.
Prišlo je do hudih rubov z vojaštvom, ob-
ležalo je nekaj mrtvih in ranjenih, kmetje
so razdrli železniško progo. Vojaštvo je
sicer napravilo red, toda skrajni čas je,
da se tudi v glavah vrtoglave belgrajske
gospode, ki izdaja take budalosti, napravi
red. Kmetje pa vedo, kako je v državi,
kjer imajo prvo besedo liberalci.

Zigosanje konj se ne bo vršilo.

Tudi za Slovenijo je prišel iz Belgrada ukaz, da se žigosajo konji z velikanskimi, nelepimi znamenji in vozovi. Ob enem bi morali kmetje par dni na kraju žigosanja čakati na to »dobroto«. Poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani je najodločneje ugovarjalo na pristojnih mestih zoper to mučenje konj in ljudi, tudi Jugoslovanski klub se je v Belgradu odločno uprl tej nameri. Nato je vendar prišel ukaz, da se ta naredba ukinja.

Uspeh Jugosl. kmetске zveze.

Že dve leti se bori Jugoslovanska kmetška zveza, da se poviša najmanjši dohodninskemu davku podvrženi znesek od 1600 kron na 10.000 kron. Finančni odbor se je sedaj toliko uklonil tej zahtevi, da se zviša na 7200 kron.

Proračun pride pred državni zbor.

Zloglasni proračun, ki nalaga Slove-
niji tako ogromno breme davkov, da bo pod njim izdihnila, je zbudil po celi Sloveniji veliko ogorčenje. Slovenska ljudska stranka je sklenila, da začne najostrejši boj proti krivični razdelitvi davkov, kakor so v načrtu v tem proračunu. Jugoslovanski klub je vložil takoj najostrejši ugovor proti proračunu posebno pa proti tem, da je bil sprejet brez državnega zbora. V sled pritiska naših poslancev je obljubil ministrijski predsednik Vesnić, da pride proračun še v narodno predstavništvo, da sklepa o njem.

Dr. Žerjavovo »Jutro« imenuje ta odpor Slov. ljudske stranke proti krivičnemu proračunu strankarsko hujskanje. Po liberalnem receptu je torej najbolje kmeta do nagega sleči in ga potem pograti v Ameriko.

Veličastni ljudski tabor na Homcu.

Na Mali žmaren 8. t. m. se je vršil na prijaznem Homcu velik ljudski tabor, ki se ga je udeležilo okrog 3000 ljudi. Zborovanje je vodil poslanec Štrcin, govorili so posl. Brodar, kmet Stanovnik, stolni vikar Anžič, urednik Kremžar, učiteljica Odlasek in kaplan Primar. Vsi politični govorniki so zlasti poudarjali, da je novi proračun za Slovence nesprejemljiv, ker pride ogromni del davkov ravno na Slovence in da najodločneje zahtevamo samoupravo s svojim pokrajinskim zborom. Sprejete so bile tozadevne resolucije.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetске zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetško glasilo.

„Klerikalci, liberalci in mi“.

Pod tem naslovom je priobčil zadnji »Kmetijski list« članek, v katerem se na vse načine trudi dokazati, da nima z liberalci nič opraviti. Posebno se opravičuje zato, ker napada samo klerikalce, ne pa tudi liberalce. Za dokaz primerja vse tri stranke — trem psom: liberalna kmetška stranka je velik, mogočen pes, ki prikoraka na dvorišče; na eni strani ga napade jezen in velik klerikalni pes, na drugi pa majhen in mršav liberalni psiček. In »Kmetijski list« vprašuje: ali ni samobsebi umljivo, da se bori zoper nevarnega klerikalnega psa, ker liberalni je itak pri koncu in mu nič ne more. Tako »Kmetijski list«.

Mi pa primeru pravično nadaljujmo. Liberalni pes ne le, da samostojno — liberalnemu psu nič ne more, temveč mu sploh nič noče in mu celo krepko pomaga v njegovem boju proti klerikalnemu psu; in to ni nič čudnega, zakaj liberalni pes je — oče samostojnega.

Da sta meščanska liberalna in kmetška liberalna stranka v najožjem objemu, dokazuje zadnji samostojno — liberalni shod na Bledu. Vsi liberalni listi — celo skrajno svobodnomiselno dr. Žerjavovo glasilo »Jutro« je prineslo navdušeno vabilo in še bolj navdušeno poročilo. In na blejskem »kmetškem« shodu je bila zbrana vsa blejska liberalna gospoda, ki je bila oblečena v kmetске noše. Prave kmete so vabilj z mašo, ki je bila ob 9. uri na otoku, pri kateri je pa bilo navzočih le malo ljudi in še ti so bili zvečina romarji, ki na ta dan pridejo na Jezero. Pač pa se je trlo ljudstva na plesišču, katero je bilo prenapolnjeno.

Tako je liberalna kmetška stranka tudi v vzgoji svojih pristašev priromala srečno v liberalne vode: ples in pijančevanje.

Grozni očitki liberalnemu voditelju.

Voditelju liberalne stranke v Jugoslaviji in najstrupenejšemu sovražniku slovenske samouprave, velikemu prijatelju dr. Žerjava, ministru Pribičeviću, je napisal neki uradnik s polnim podpisom pismo, v katerem mu očita, da ga je svojčas zapodil patriarh Branković iz višjega karlovskega učiteljišča, ker je onečastil nekaj deklet-dijakinj, da je spravil popa Jovića v grob, da je spravil v ječo mnogo Srbov radi njihove domoljubnosti. Na te grozne očitke molči vse liberalno časopisje kot grob, Pribičević si ne upa tožiti dopisnika, dasi je podpisan s polnim imenom, pač pa še vedno sedi na ministrskem stolcu in vodi jugoslovansko liberalno stranko. In liberalna kmetška stranka sklepa najožje vezi s to propalo stranko. Čedna zveza: liberalni kmet, Pribičević, dr. Žerjav in slovenski Sokol!

Tedenske novice.

Politične.

j Nov predsednik narodnega predstavništva je dr. Manojlo Vukčetić.

j Volitve v ustavodajno zbornico » razpisane za 28. november. Do 23. t. m. morajo biti sestavljeni volilni imeniki. Slovenija bo imela 3 volilna okrožja in bo volila 40 poslancev, če bo volila tudi že Koroška pa 45 poslancev in če tudi ozemlja do Wilsonove črte, pa 47 poslancev. V najslabšem slučaju bo volila cela država 405 poslancev, v najboljšem (če bodo mejna vprašanja ta čas že rešena) pa 421 poslanec.

j Naš zunanji minister dr. Trumbić, ki je bil doslej vedno v Parizu, se je vrnil v Belgrad in prevzel svoje posle.

j Reka samostojna država. Sleparg D'Annunzio je proglasil Reko z okolico in otoki za samostojno državo.

p Vernost liberalne kmetске stranke. Na blejskem shodu je znani voditelj liberalnih kmetov Mermolja izrekel besede, da se ne ukloni Rimu, to se pravi Cerkvi in katoliški veri. Ali bodo verni kmetje, kar jih je še v liberalni kmetški stranki spoznali, kam je že zašla »samostojna« stranka?

Domače novice.

d Minister dr. Korošec leži v mariborski bolnici bolan na trebušnem tifusu. Stanje se obrača polagoma na bolje.

d Samostojni noži. Večkrat smo že povdarjali, da zbira liberalna kmetška stranka najslabše ljudi v svoje vrste, tako da človek ni varen življenja pred njimi. Zdaj se je zopet dogodil nov žalosten slučaj. To nedeljo je ognjeglasno društvo na Dobrovi pri Ljubljani priredilo veselico s plesom. Pilo in plesalo se je pozno v noč. Načelnik ognjeglascev Franc Bricelj, ki je tudi gostilničar, je bil razsrjen, ker se veselica ni vršila pri njemu, marveč pri gostilničarju Remcu. Ob 11. uri ponoči je gostilničar Bricelj prišel pred Remčevo gostilno in od veselice dal poklicati podnačelnika gasilcev Franceta Rupnika. Ko je ta prišel, ga je Bricelj sunil z nožem tako zelo, da je Rupnik takoj umrl. Briclja, ki je steber samostojnih liberalcev na Dobrovi, so orožniki odpeljali v Ljubljano.

d Oni, ki žele potovati v Ameriko, morajo imeti prekomejni potni list, na katerem mora biti njih slika kakor tudi pečat njih občine, da jim je dovoljeno potovanje v Ameriko. Na enem in istem potnem listu smejo biti izkazani oče in mati (mož in žena), moška deca do 16. leta in ženska deca do 21. leta. Vsi starejši otroci morajo priti osebno na ameriški konzulat, da se jim vidirajo potni listi, ki jih morajo imeti posebe zase. Razen tega morajo tisti, ki potujejo v Ameriko, imeti policijsko izpričevalo o vedenju. Moški morajo imeti poleg tega policijsko izpričevalo o vojaški službi ob vojni, to je, ali so služili v avstro-ogrski vojski. Vsi, ki prihajajo na ameriški konzulat zaradi vidiranja, morajo imeti še po eno sliko, ki jo konzulat pridrži v svojem arhivu. Taksa za vidiranje vsakega potnega lista znaša 2 dolarja, lahko pa se tudi plača v dinarjih po dnevnem kurzu.

d Cene cigaram so se zopet podražile in sicer stane sedaj ena kratka 1 K, viržinjca 2 K, braziljka 2 K 40 v, portorika 2 K 80 vin., kuba 3 K 20 vin., viržinka 3 K 60 vin.

d ženski vestnik je moral danes radi ponanjkance prostora izostati. Naj nam naše litalitice blagohotno oproste.

d Ženski shod pri Novi štifti. V nedeljo, dne 19. septembra vršil se bo pri Novi štifti shod za ženske cele Ribniške okolice na prostem pod lipo. Zene in dekleta obiščite shod mnogoštevilno. Ob pol 12. uri po novem letnem času bo za one iz oddaljenih krajev še ena sv. maša, popoldne ob 3. uri pa shod.

d Ženske igre. Splošna tožba je, da ženskkih iger za naše odre zelo manjka. Kar jih je, so vse že nešteto krat preigrane brez ozira na to, da niso dosti prida. Zato se je Krekova prosveta v Ljubljani odločila izdajati od časa do časa dobre ženske igre. Čez par tednov izide 1. snopič. Obsegal bo tri lepe igre izpod peresa našega pesnika Silvija Sardenka, pisatelja Dolorose, Matere svetega veselja in Skrivnostne zaroke. Knjižica bo stala najbrže 10 K, igrati bodo smeli igre iz te zbirke le tisti odri, ki bodo naročili vsaj 8 izvodov, ki bodo po znižani ceni. Poštšina se plača posebej. Naročila se sprejemajo takoj na naslov: Krekova prosveta v Ljubljani.

d Tretjeredniško zborovanje v Novem mestu. V nedeljo, 3. oktobra ob 3. uri seja vseh odborov v dvorani dii. Mar. Kongr. Ob 6. uri govor s slovesnimi litanijami. — V ponedeljek, 4. okt. ob 6. uri sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Ob 8. slavnosti govoru prevzisenega gosp. škofa in sv. maša; ob 10. uri začetek zborovanja v cerkvi. 1. referat: Vera in III. red, II. referat: Cerkev in III. red, III. referat: Dolžnosti članov III. reda v javnem življenju. Popoldne ob 2. uri zborovanje duhovnikov celega III. redniškega okrožja. Vsi člani III. reda ter prijatelji cele Dolenjske se vljudno vabijo h kongresu, da se navdušimo za javno delovanje v korist vere, cerkve in naroda.

d Vendar ena pametna, čeprav prepozno. Ker poslanci niso dohajali k sejam, a vendar služili vsak dan po 80 dinarjev, so jim odtrgali te zneske za vse dneve, ki so jih v zadnjem času zamudili. Tako prihranjena vsota znaša nad eno četrto milijona kron.

d Paketni promet z Avstrijo. Od 1. septembra dalje je dovoljeno v Avstrijo pošiljati tudi pakete.

d Naše imovine v Avstriji. One, ki imajo svoje interese v Avstriji, opozarjamo na sledeča določila iz mirovne pogodbe, ki je stopila 16. jul. t. l. v veljavo: Avstrija mora našim državljanom takoj povrniti vso njih imovino — premičnine in nepremičnine, — pravice in interese vseh vrst in to celo v naturi, če je bila premičnina med tem prodana. Z izterjavanjem naših terjatev v Avstriji se peča društvo »Repatrija« v Ljubljani, kamor naj se vsak obrne.

d Razsvetljava železniških voz. Kakor poročajo, bo razsvetljava železniških voz s petrolejskimi svetilkami do jeseni splošno uvedena.

d Društvo »Dobrodelnost« v Ljubljani. Poljanski nasip 10, ima za oddati več sirot obojega spola, med temi tudi nekaj zdravih bosanskih dečkov, popolnih sirot, starih od 7 do 10 let. Kdor bi hotel vzeti kako siroto za svojo ali pa na vzgojo, naj se obrne nemudoma na omenjeno društvo.

d Sv. Jošt nad Kranjem. Na glavni romarski shod v nedeljo 19. t. m. je duh. opravilo ob 7. in 10. uri (novi čas).

d Pozdrave iz Prekmurja pošiljajo vojaki F. Barbič, F. Ostir, J. Črtalič, J. Luzar, M. Pirc, Fr. Colarič, J. Vovk, J. Jalovec, J. Grame, vsi z Dolenjskega.

d Mati in dve hčerki obenem na mrtvaškem odru. V Cirkniku pri Mirni na Dolenjskem je umrla vsled griže dne 6. t. m.

žena Alojzija Gerden, mati devetih otrok. Istočasno sta ji umrli tudi na griži dve hčerki, tako da so vse tri obenem ležale na mrtvaškem odru. Pred štirimi meseci pa ji je tudi umrla ena hčerka. Žalostnemu očetu naše iskreno sožalje!

d Veliko ponarejalnic bankovcev se je posrečilo razkriti ljubljanski policiji v neki vili na Rečici ob Blejskem jezeru. V vili so imeli ponarejalci lepo urejeno tiskarno, ki jo je gnal motor na elektriko. Tu so se fabricirali ne le 20 dinarski bankovci, temveč tudi, kakor se je moglo domnati, tisočaki avstrijskih kron, ki so svojčas krožili v tolikem številu ponarejeni. Ponarejalci so imeli že vse predpriprave izvršene, da začnejo tudi s ponarejanjem drugih vrst bankovcev. Krivci se zasledujejo.

d Napad. Poroča se nam: Blagovski fantje, med katerimi sta se posebno odlikovala Ciril Kos in Janez Markovšek, sta na cesti od Blagovice do Podsmrečja ponoči napadli organista iz Blagovice, ko se je vračal s konjem domov. Organista so pretepli.

d Kdo ve kaj o Jožetu Lavriču, doma iz Retej, p. Loški potok; služil je v začetku vojne pri pp. 17 v Galiciji. Če kdo kaj ve, naj proti površni stroškov sporoči Antonu Lavriču, Gora, št. 45, p. Sodražica.

Po svetu.

s Zmede v Italiji in v zasedenem ozemlju. Stanje kmetskih in tovarniških delavcev v Italiji je postalo tako neznosno, da se je pričel očiten upor. Poleg tega državne oblasti zlasti v zasedenem ozemlju tako očitno podpirajo italijanske roparske in požigalne tolpe, ki se imenujejo »fašisti« in pred katerimi je v življenjski nevarnosti vsakdo, kdor ne trobi v njihov italijanski rog, da bije v obraz vsaki pravičnosti in vsem državnim zakonom. To je podžgalo delavstvo, da je napovedalo splošno stavko. V Milanu in Turinu si je delavstvo prilastilo tovarne, ki jih samo vodi. Poljski delavci so si prilastili veleposedniško zemljo in tako samo izpeljuje agrarno reformo, ker je vlada neče, v zasedenem ozemlju, zlasti v Trstu štrajka vse, kar dela, delavstvo postavlja po ulicah barikade, vojaštvo strelja po cestah s topovi in strojnimi. Položaj je tako pootoren, da lahko pride do najhujšega poloma.

s Povodenj na Dunaju. Ker je Donava znatno narastla, je del Dunaja pod vodo in popolnoma odrezan od stalega mesta.

s Velikanska povodenj je nastala na Solnograškem. Več vasi je pod vodo, mostovi so razrušeni, železniški in cestni promet počiva. Škoda je milijonska.

s Boj Ircev za samostojnost postaja vedno hujši. Angleži se upirajo z vsemi močmi, vojaštvo pošilja na Irsko, dajejo ostre odredbe, toda upor se širi. Zaprlji so župana iz Korka, češ da je veleizdajalec. Župan pa v zaporu že en mesec neče nič jesti. Irce se trudijo, da bi ga oprostili, toda angleška vlada neče o tem nič slišati.

s Mesto se pogreza. Mesto Corinto v Nicaragui se je jelo pogrezati. Pristanišče se nahaja že pod vodo. Prebivalstvo beži na vse strani. Morska voda pri obrežju ima 48 stopinj toplote. Neprestano se sliši strašno podzemeljsko grmenje.

Gospodarska obvestila.

g Premovanje živine za žužemberški sodni okraj. Poverjeništvu za kmetijstvo je določilo, da se bo premovanje goveje živine vršilo v Žužemberku, ne pa v Zagradcu, kakor je bilo prvotno določeno, Dan ostane isti.

g Žigosanje vojnih in predvojnih posojil. Vsled nepričakovanih zaprek se je moralo popisovanje, žigosanje vojnih in predvojnih posojil, ki bi se imelo pričeti dne 6. septembra 1920, odložiti ter se bo po naročilu ministra financ pričelo šele 16. septembra 1920 ter končalo namesto 20. šele 30. septembra odnosno 5. oktobra 1920.

g Mast se je podražila v Ljubljani in sicer je po 46 kron, riba in sal pa po 48 kron. Vzrok temu je, ker je cena prašičev na Hrvaškem znatno poskočila.

g Valuta. Dolar stane 109 K, avstrijska krona 40 vin., češkoslovaška 1 K 62 vin., francoski frank 7 K 30 vin., nemška marka 2 K 10 vin., rumunski lej 2 K 30 vin., italijanska lira 5 K 20 vin.

g Začasne priznanice za 20 odstotni odtegljaj povodom markiranja kronskih bankovcev se pretvorijo v stalne državne obveznice, ki se bodo po 1 odstotek obrestovale, če se glase na vsote preko 1000 kron. Ostale se izplačajo v gotovini najpozneje ob zamenji začasnih priznanc v stalne.

g Orehova letina v Slavoniji je letos zelo bogata. Tudi drugod po Jugoslaviji so orehi obrodili dobro.

g Kmetijska zadruga v Kranju posreduje pri nakupu in prodaji plemenskih živine. To se vrši v zadrugi pisarni pri »Jeleni« v Kranju. Člani zadruge naj se poslužujejo te ugodne prilike ter naj se zglašajo pri uradniku v pisarni, če imajo kako živino za prodati ali če hočejo kaj kupiti.

g Pobirajte ježice. Letos se vidi v hrastovih gozdovih izredno dosti ježic po tleh ležati. Ježice so zelo potrebne za izdelavanje črnila in pa pri usnjarski industriji. Pri obojem vlada sedaj veliko pomanjkanje teh ježic, kar je tudi več ali manj vzrok draginji usnja in črnila. Stariši, pustite svoje otroke nabirati ježice, prodajte jih potem prav dobro mestnim trgovcem. S tem pomagate pomalem odpomoči splošni bedi in otroci zlahka zaslužijo lepe denarce.

g Trošarinski davek. Z dnem 20. sept. t. l. stopi v veljavo novi trošarinski davek na sladkor, jedilno olje, sveče, fina vina, špirit, kisovo kislino in drugo. V najkrajšem času bo vpeljan drž. monopol za vžgalice, sol in petrolej. Monopolna pristojbina za vžgalice bo znašala od škatljice okrog 50 vin. Vse člane, kakor tudi trgovce opozarjamo, da si morejo gornje predmete pravočasno še brez trošarine in pred uvedbo monopola oskrbeti pri Gospodarski zvezi.

g Nova banka. Trgovska družba »Impex« je ustanovila svojo banko z imenom »Slovenska banka«. Delniška glavnica znaša 20 milijonov krog, ki se sme povišati na 60 milijonov.

g »Gospodarska banka« v Ljubljani je izpremenila svoje ime v »Zadružno gospodarsko banko« in ji je dovoljeno dvigniti

delniško glavnico od 8 milijonov kron na 24 milijonov oziroma z nadaljnjim sklepom običnega zbora na 48 milijonov kron brez posebnega državnega dovoljenja.

g Tržne cene v Belgradu 16. t. m.:
Kilogram kruha 1.50—2.50 din., moka 1—3 din., govedina 8 din., svinjetina 10 din., par piščancev 25 din., par rac 30 din., par gosi 40 din., par puranov 45 din., kilogram masti 9 din., slanina 8 din., masla 18 din., liter mleka 2 din., fižol 2 din., krompir 0.60 din., zelje 1.50 din.

g Cene živini v Srbiji so bile 7. t. m. sledeče: govedo živa teža 4.50 din. za kilogram, svinje 5 din., ovce 3 din., koze pa 2.50 din.

g Cene živini v Novem Sadu: svinje vitane 20—22 K, teleta 18—20 K.

g Sušilnice v Bosni. »Kmetovalec« št. 4 letošnjega leta je prinesel dopis kmetijskega svetnika v ministrstvu za kmetijstvo Lj. Stjepanoviča o kulturi češplje. Ta sadež je za naše južne kraje največjega pomena, saj je v Bosni s češpljo zasajenega 40.000 hektarov zemlje. Z bosansko češpljo mi v Sloveniji pač ne bomo nikdar konkurirali, posebno, če ne bomo za češpljevo drevje bolje skrbeli kakor tedaj. V Bosni češpljeve nasade okopavajo in gnojijo; pri nas pa se vsadi češpljev kol in se pusti rasti v mahu in trnju, in se ga kvečjemu spomnimo, če slučajno kako jesen kaj obrodi. Nasproti temu se nam pač nekaj posebnega zdi poročilo, da ima v Bodažistu pri Bački Draginji Kojdič češpljev sadovnjak, ki je 70 orolov velik. Torej tukaj smo precej zadaj, in bi nam nič ne škodovalo, če bi se hoteli kaj učiti od svojih južnih sobratov. Da pa opozarjamo »Domoljubove« bralce na oni dopis, je predvsem vzrok to, kar nam Stjepanovič oproča o bosenskih sušilnicah. »Kmetovalec« piše tako: »Za sušenje se rabijo navadne domače sušilnice, ki jih v Bosni imenujejo »pušnica« in jih kmetovalec sam zgradi. To so navadne spletene sobice, ometane z ilovico; ali pa so stene izdelane iz presne, torej nežgane opeke, v Bosni zvane »čerpčič«. Sušilnice se grade za 4, 8, 12, 16, pa tudi za 32, 48 in še več let. Najnavadnejše so za 8 let. Pod herami so peči iz zemlje (ilovica, presna opeka) a kuri se z drvni. Late so dolge 2 m in široke 1.15 m ter so lesene in pletene iz rbriniga ali leskovega šibovja. Cela taka sušilnica je bila pred vojno vredna približno 220 kron. Kmet jo je pa sam zgradil, kupiti je moral samo nekoliko žebeljev in malenkost železja. Pred vojno je bilo v celi Bosni okroglo 29 tisoč sušilnic z 290.000 latami. Če bi se vse te sušilnice stavile v četverokot, zavzele bi prostor 37 hektarjev, a na vse late bi se moglo naložiti surovih češpelj za 712 vagonov. Da se dobi 100 kg suhih češpelj, je treba 400 kg surovih. Predno devajo suhe češplje v zaboje ali vreče, jih etuvirajo, to je: da jih z vročo paro zaparajo, vsled česar so bolj trpežne in lepo svetlo-črne.«

Ko smo to brali, smo se vprašali: Koliko sušilnic je sedaj v Sloveniji? Tega ne vemo, ker še nikdar jih nismo šteli. Toliko raznih gospodarskih predmetov smo popisavali, a na sušilnice se še nismo spomnili. Jako preprosto so narejene te bo-

sanske sušilnice; kar jih je pri nas, so gotovo boljše narejene. Ali glavna napaka v Sloveniji je, da sušilnic manjka. Letos je zopet marsikje mnogo sadja; izvoz bo težak, kupčije se ni posebno nadejati. Kako prav bi bilo, da se bolje zanimamo za sušenje sadja, zlasti v tej draginji. Ako se napravijo sušilnice z dimniki in oddušniki, da se more odvajati sadna soparica sušечеega se sadja, imamo takoj pripravo, ki more vseskozi zadostovati. Veliko teh stvari zamore kmet sam narediti. Manj ko bo železa, cenejša in trpežnejša bo sušilnica. Koliko denarja so naši kmetje šteli za razne stroje; naj bi ne bilo nobeno gospodarstvo brez dobre, brezdimnate sušilnice.

g Gospodarsko življenje v Bulgariji se znatno obrača na bolje. Vlada je uvedla prisiljeno delo za moške in ženske, izvedla agrarno reformo in obdavalila kapital. Vsled tega cene splošno padajo. Položaj kmetov je zelo dober.

g Kako se dela draginja. Vinski trgovec Friderik Kress iz Švice je prodal Otonu Ecklu pošiljatev vina za 8400 mark, ta ga je prodal Seidenbergu za 8900 mark, ta nadalje Schöneichu za 9200 mark, ta Baderju za 10.500 mark, ta prvemu Kressu zopet za 16.000 mark. Kress je vino prekrstil na portugisca in ga prodal Schaffnerju za 11.500 mark, ta Ackermanu za 11.700 mark, ta Grafu za 11.800 mark, ta zopet Schöneichu za 12.500 mark. Tako poročajo švicarski listi. Po čim so pili pivec to vino v gostilni, ni povedano.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopisi.

HORJUL.

Plesna veselica bo. Privedi jo gasilno društvo. To je bilo pripravljeno in agitacije! Prosili so že mesece poprej mlaje (smreke) in dobitke, da bodo dolg poplačali. Vse so delali brez barve, brez politike. Potem so pa vrgli iz društva vse člane katoliške organizacije, ki so jim bili trn v peti, in sprejeli vso drugo liberalno-komunistično bažo. Zadnji teden se je delalo dan za dnem, pa še ponoči. Napravili so tancpoden (plesalni oder) z izgovorom, da to mora biti, da plesalci poplačajo društvene dolge. V nedeljo popoldne je bil pričetek veselice z dvema godbama z lokom in trompeto, vmes pa še harmonika. Začeli so se vrteti in vrtele so se vrtavke in veče ter se podili naokrog. Sosednja gasilna društva so pokazala več smisla za pravo razvedrilo. Ko so se okrepčala in malo pozabavala, so se od-

peljala proti domu. Domačini pa so noreli, čimdalje večjo divjostjo. Ko se je naredil mrak, že ni smel nobeden več po cesti, ker so se križale orožniške patrulje in napodile vsakega nazaj, češ da t'a zraven ne sme nobeden, da ne bodo katerega pretepli ali ubili. Na veselicnem prostoru je pa hreščalo: živjo samotna kmečka stranka! Kdor ni zakričal, je bil že v nevarnosti, da dobi kaj brezplačno. Ta krik in vik, razbijanje in popivanje je trajalo dalje do poltreh zjutraj. Tedaj pa je utihnila hripava harmonika in so začeli kolovratiti ven. Tedaj pa se v preveliki ljubezni še stopajo in bajejo okrog sebe kot prava turška tolpa. — S težkimi glavami, razbitimi ušesi se razidejo v nočno tiho. Sovaj jim v bližnjem gozdu zapoje svoj »kivi, kivi«. Zjutraj so se prebudili na gnojiščih in jarkih, brez čepic in brez klobukov. So bili pač lepi spomini na polne kozarce. — Vsem darovalcem mlajev in dobitkov pa bodi v pomislek, ali je zares to naloga gasilnega društva, da tako vzgaja in vežba svoje člane. Ali taka vzgoja jamči, da bodo člani tudi v resnem delu vršili svojo nalogo in dolžnost? Ali bi ne bilo mogoče napraviti veselice brez plesa, ali nekateri ljudje niso več zmožni za resno delo? — Pa še to. Neko sosedno gasilno društvo je imelo z enakom prireditvijo 100.000 K dohodkov. Stroškov pa menda okrog 99.000, recí: devetindevetdeset tisoč kron. Lahko bo blagajnikovo plačevanje.

Z BLOK.

Dne 22. avgusta je bila sokolska plesna plesom seveda, ker drugače ni veselja! Eden imed govornikov je govoril: mladino dajte nam v roke, ne pa tistim črnosuknježem, ki s prižnice govorijo. Mi jo bomo izobrazili, poživili in okrepili. Sedaj pa poslušajte, kako? Nekateri so se razhajali šele drugi dan; tako sta se vračala tudi dva fant v ponedeljek okoli 9. ure: od daleč sta zagledala žensko, ki je šla mimo znamenja sv. križa ter se je po lepi navadi prekrizala, ne meneč se za dotična dva. Začela sta nanjo kričati, čemu da se križa, ter se norčevati in kazati na podobo Križanega. Ljudje, ki so bili na polju in so videli ta prizor, so se zgražali nad tem. Starši, ne puščajte mladine v t' odrušto, ko vidite, kako jo izobrazujejo. Opazovalec.

GORA PRI SODRAŽICI.

Naša Kmetiska Zveza se živahno razvija. V avgustu smo imeli tri predavanja: dne 8. avgusta je predaval naš rojak profesor dr. J. Samsa »Jugoslavija in kmetijski stan«, dne 15. avgusta pa »O političnem boju v Sloveniji«, dne 22. avgusta pa je imel domačin profesor Ivan Prijatelj predavanje »O političnih strankah v Sloveniji«. Ta tri predavanja so mnogostevilnim zbranim poslušalcem temeljito pojasnila sedanjí položaj našega ljudstva vobče in kmetiskega stanu posebej ter tudi zadnje omahljivce prepričala, da za našega kmeta ni nikjer drugje mesta nego v Kmetiski zvezi v okviru Slovenske ljudske stranke. Strankarska in stanovska zavest se šeri tudi pri nas in ves petrolej sodraskih liberalnih trgovcev ne bo zadoščal, da bi mogli ti kmetijski »prijetelji« spečati kaj svoje liberalne krame na Gori. Smrdljivo blago, ki ga ponuja »Domovina«, ohranite, g. Kovačič in tovariši, za-se in za tiste liberalne Sodražane, ki tak »baguš« prenesejo. Naše glasilo in pravi kmetijski prijatelj je naš pošten »Domoljub«. — Dne 15. avgusta smo ustanovili prostovoljno gasilno društvo, h kateremu se je takoj priglasilo lepo število mož in fantov. Tako je prav. V slogi in edinosti si podajmo roke za skupno korist, od katere ima tudi posameznik dobiček.

KRSKO.

Občni zbor »Kmetiske zveze« za občino Kriško se je vršil minulo nedeljo v Leskovcu. Poročala sta akademik Franc Žarn in domači dekan. Napravilo se je več važnih sklepov v varstvo kmetiskega stanu. Udeležba je bila mnogoštevilna. Pri volitvah se je potrdil soglasno stari odbor, le nekaj novih odbornikov se je še privzelo.

SMARTNO PRI LITLI.

Dne 29. avgusta smo imeli izredni občni zbor kmetijske podružnice. Mlekarski inš.

tor g. Anton Pevc nam je v poljudnem predavanju podal več važnih smeri, katerih se mora držati vsak živinorejec, če si hoče vzgojiti dobre plemenske krave in mlekarice. Opozoril nas je, naj se obrnemo bolj na rejo dobrih krav in naj opustimo rejo fancev. Nato smo enoglasno izvolili 4 odposlance za občni zbor SL kmetijske družbe v Ljubljani. Nasprotnikov ni bilo, ker jih je strah pred nastopom Km. zv., že prej pripravil, da so svoj odstop od podružnice javili v Ljubljano še pred 30. junijem, med temi še 3 taki, ki niso bili nikdar člani Kmetijske družbe. Toda to nam ni žal, je vsaj kmetijska podružnica dobila pravo lice. Obžalujemo samo par pravih kmetov, med temi, ki s tem delajo razdor v kmetijskih organizacijah, in sicer v času, ko je tako potrebna kmetijska edinstvo in sloga.

KAMNIK.

Tudi pri nas gospodarsko napredujemo, to se je pokazalo na občnem zboru Kmetijske podružnice, pri katerem so bile na dnevnem redu volitve delegatov na občni zbor. »Slovenske Kmetijske družbe«.

Iz gole ljubezni napredka so liberalci (te mirne duše) tudi to organizacijo hoteli za nesti bratomorni boj. V to svrhu so spravili v članstvo podružnice brez vednosti odbora vse, kar liberalno leze in gre, še celo hrvata Serdarja, kateri prav pošteno izvršuje svoj kmetijski poklic, kadar kmete briše.

Čudno je vendar, da se nekateri res časti vredni možje liberalne stranke, katere smo med to lepo družbo opazili, ne sramujejo se tako izpozabljati, da se družijo s Cerarjem, kateri se vrta za lastno koristjo brez jasnih načel kakor pločevinasti petelin na strehi. Pa to nas ne moti. Odoživamo pa postopanje našega odbora podružnice, ki je vse člane odbora podružnice, kateri se praktično ne pečalo s kmetijstvom za lastno prehrano, kot volivce odklonil.

Liberalci in njih lakafi »samostojni« kmetje seveda se bodo pritožili proti groznim nepravilnostim pri volitvah delegatov. O tem naj pa končnoveliavno sklepa glavni odbor »Slovenske kmetijske družbe« v Ljubljani. Ti kmetjsko ljudstvo na stopi na pozorišče ter čuvaj, da se ti tvoji najhujši nasprotniki ne bodo usilili kot diktatorji tudi v tvoje stanovske organizacije.

SV. GREGOR.

Orlovski tabor pri Sv. Gregorju se je vršil v nedeljo 5. sept. nad vse slajšno. Kljub temu, da nas je cel dan strašilo sumljivo zamračeno nebo in smo vsak hip pričakovali, da bo začelo deževati, se je zbrala na našem griču velika množica ljudi. Naši Orli-konjeniki združeni s soprodkami so z veliko trobojnico hiteli nasproti gostom iz Ljubljane in Višnje gore. Na velikolaškem kolodvoru je bil sprejem in v sprevedu je korakala ob zvokih višnjoške godbe čez trg množica orlovskih orliških in naraščajskih krolej s 16 konjeniki na čelu. Dolga vrsta ljudi med njimi nar. nože se spreved zaključila. Mnog srbit pogled je pričal, kako gotove ljudi razburijo orlovske srajce. Pedrt slavolok je gostom glasno naznanjal, da tudi Vel. Lašče osrečuje sokolska organizacija.

Gregorski in ribniški odsek, domača dekleta in fantje v narodni noži so sprejeli goste na gregorjskih tleh. Med pokanjem topičev in godbo je dospel spreved v vas, koja je bila vsa v mlajih, slavolokih in zastavah. Bila je nato sv. maša pod lipo z godbo. Sv. Gregor se je začel polniti z ljudmi. Ko je prikorakal soprodkajski Orel skupaj z odsekom iz Starega trga in Loškega potoka, pomnožen s številnim naraščajem, spremljan od dekliskih nar. nož, se je zavladalo silno navdušenje. Posebno smo sprejeli navdušeno brate in naraščaj, ki je dospel iz daljnega Starega trga z zastavo. Čez 200 krolej smo našli Tabor se je začel s slovesnimi litanijami. Na taboru so govorili iz Ljubljane brat dr. Kržan, brat kaplan Hafner in sestra Župančičeva o pomenu orlovske organizacije. K besedi se je oglašil tudi domači g. svetnik Krumpster, jur. žuk in brat Škrabec iz Ribnice. Po taboru se je vršila javna telovadba, ki je krasno uspela. Ljudi se je zbralo čez 2000. Ljudje so se čudili, kakšne fante je vzgojila orlovska or-

ganizacija. Po telovadbi se je razvila prosta zabava. Vesela pesem soprodkih in laških pevcev in godcev se je razlegala z gregorjskega griča. Vse je bilo veselo in navdušeno nad to krasno prireditvijo. Pogledali smo naše vrste, videli našo moč in sklenili, da mora naš tabor podvoiti našo moč in podvoiti naše delo. Ko se snidem prihodnje leto na taboru v Vel. Laščah ali Sudražici, tedaj bomo videli sadove pretekle nedelje. Bog živi!

PREDDVOR PRI KRANJU.

Preteklo nedeljo je priredil dramski odsek kat. izobr. društva v Preddvoru občne znane Finžgarjevo gledališko igro »Divji lovec«, ki je kljub raznim težkotam in oviram nadvse pričakovano krasno uspela. Igra je bila dobro naštudirana, igralci izredno razpoloženi, zato pa vsestranski uspeh ni izostal. Fantje in dekleta! Le tako naprej, zakaj to je najboljši odgovor onim, ki si želijo, da bi bilo drugače. Tudi petje pod vodstvom nadučitelja Jos. Miheliča pred in po igri je splošno ugajalo. Ker se igra prihodnjo nedeljo ponovi, se tem potom vabite vsi, ki ljubite pošteno razvedrilo in zabavo. Čisti dobiček je namenjen za popravilo odra in gledališke oziroma družbene dvorane.

TREBOVLJE.

Kmetjska Zveza. V nedeljo 5. t. m. se je vršil sestanek naše Kmetjske Zveze. Zborovanje, ki je trajalo skoro dve uri, je jasno pokazalo, kako velike težave danes tarejo predvsem kmeta in nova bremena, ki se mu obetajo, ne bodo uničile samo kmetjskega stanu, ampak tudi tiste, ki danes tako lahkomišno vladajo. Govor je bil predvsem o novih davkih, že sedaj jih je preveč, pa bi jih naj še štirikrat povišali. Osebnostno dohodnino zvišujejo in tirjajo brez razumevanja za neizmerno povzicanje kmetovih izdatkov in stroškov. Naši fantje so morali radi komunističnih neumnosti k vojakom, ko bi jih sedaj najboljši rabili doma in trpilo po razpuščenih macedonskih mestih. Radi vsega tega in tudi radi žganjeku smo poslali pritožbo poslancem in na druga pristojna mesta. Zadnji čas je tudi, da pridejo enkrat volitve in da bodo voljeni v državni zbor ljudje, ki jim bodo bolj mar ljudske koristi!

MOKRONOG.

V nedeljo 13. avgusta se je vršil občni zbor mokronoške kmetijske podružnice. Od 570 članov je prišlo 320 članov na občni zbor. Najvažnejša točka je bila volitev 14 delegatov za občni zbor slovenske kmetijske družbe.

Vsled hude agitacije liberalne stranke in vsled kratkovidnosti in nerazsodnosti mnogih in vsled tega ker so mnoge, dobre kmete ustrašili, čes, da se bodo prepevali, da se niso udeležili občnega zbora, so bili izvoljeni sami liberalci. Nekateri naši so bili vsled nezasišlanega divjanja liberalcev prisiljeni, preden se oddali svoj glas, zapustiti volišče. Izmed izvoljenih je sedem krčmarjev in eden žganjekuhar.

Razume se, da bodo vsi ti na občnem zboru v Ljubljani glasovali za bogataše, ne pa za kmeta. Stranka krčmarjev in bogatašev naj torej zastopa revnega, uboga kmeta.

Pred volitvijo, po volitvi in med volitvijo so nekateri liberalci nečuvano hujskali, napadali in kleli, kakor v kani žganjaraki benicel. Posebno so se odlikovali v surovosti gostilničar Bule iz Mirne, gostilničar Komar iz Sv. Roka, gostilničar Majcen Sandi iz Mokronoga, Krnc iz Cirvika, gostilničar Frelih iz št. Ruperta.

Najbolj nezasišlano pa je, kaj so ti ljudje počeli z duhovniki, ki so se kot člani udeležili občnega zbora.

Neprestano so silili vanje, jih zmerjali, kleli, kričali nad njimi, jih pehali z volišča. Vse križem so vpili: Dol s farji! Sami lažnivci so, prav nič jim ne verjemite! itd.

Pa ni bilo to dovolj, šla je njihova surovost še dalje, celo suvali so jih in kamenje za njimi metali.

Med tem pa natiskali na naše vollice, s pogovarjanjem, s sramotenjem in zasramovanjem, ženske so celo suvali. V pomoč so jim prišli vsi znani divjaki, dasi niso in niso bili nikoli člani kmetijske podružnice. Človek bi

pričakoval, vendar v krajih, kjer je toliko Bol, vsaj nekoliko oljke.

Kako je večina navzočih članov pod pritiskom liberalnih mogotcev, dokazujeta dva predloga, ki sta bila sprejeta za občni zbor v Ljubljani. — Prvi predlog se glasi: Spremeni naj se dotična točka družbenih pravil, ki govori o razpolaganju s premoženjem podružnice tako, da bo edino podružnica določevala, kako naj se obrne njeno premoženje. Po sedaj velavnih pravilih prevzame kmetijska družba podružnično premoženje, v kolikor podružnica z njim v smislu pravil dotlej pravnoveljavo ne razpolaga. To je edino pametno. Saj bi lahko pri kakih podružnicah liberalni mogotci z različnimi sredstvi, katerih se znajo posluževati, lahko dosegli, da podružnica preneha in potem bi levo njeno premoženje med seboj razdelili. Glavni odbor bi ne mogel proti temu prav nič oporekati. To bi vendar ne bilo prav.

Drugi predlog se glasi: Aktivno in pasivno volilno pravico imajo samo člani, ki so že tri leta pri družbi. Liberalnim mogotcem ni prav, da je prišlo na občni zbor precej članov, ki so letos prvič pristopili k družbi. Občinski volilni red zahteva samo eno leto bivanja v občini, naši liberalci pa hočejo, da mora biti kar 3 leta član, če hoče voliti. Pač je to malo demokratično. Občni zbor slovenske kmetijske družbe, upamo, bo take stranske predloge zavrgel.

Listek

Tunakinja iz Štajra.

Povest. Prevaia ***

(Dalie.)

XL

Proti večeru je v divjem diru ob Anizi jahal jezdec proti Lincu. Zjutraj je jezdi po istem potu, toda pot ga je vodila v Štajer. Zjutraj so bile vse livade ob potu polne majnikovih lilij, in pičje petje se je razlegalo po zraku. Iz dolžave v globini je prihajal čudovit glas zvonov. Tedaj je v duhu pozdravil svoj rojstni kraj in sladko dete, ki je je ljubil. Sedaj pa je ista pot vsa posuta s trnjem in ostom in izumrle so vse ptice pevke. Ko se je zadaj oglašil zvon, se je Henrik Hendel hitro obrnil v sedlu in je z drgetajočimi nozdrvmi ter z bledim čelom prisiškoval, kaj pomeni zvonjenje, nato je nanovo izpodbodel konja ter je na skok dirjal dalje proti severu: »Aha, satan naprej! Satan, samo štiri ure imava.«

Podkve grme, na levi in desni švigajo mimo gozdi, bajte in poljski križi, jezdecu jemlje samo, mrzlica mu pali kri, toda vedno in vedno izpodbada konja k hitrejšemu diru. Rad bi utekel strahovom in pošastim, ki rastejo iz tal in letijo s konjem vtrci, toda vedno so mu za petami liki furije, ki v poganski pravljici s kačjim bičem do smrti bičajo kraljevskega sina.

Desetkrat i eiz gozdov sočil kmet iz kiraha in je prisegal: »Res, bila je pridna, pa je ponoči prišla iz stolpa. Kakor gotovo mi Bog pomaga! — Desetkrat je ječala mati Pozno je prišla, okoli enaštih.«

In v ta satanski koncert je vedno in vedno sedaj žugajoče, sedaj žalostno tožeče vmešaval očetov glas: »Vlačuga je! Ti li nisi rekli: Bog t'ibo odrekel pričevanje za njeno nedolžnost?«

In res, Bog ga je odrekel.

Poteptana ljubezen komaj še brani svoj najvišji zaklad. Jezdil je dalje ob Anizi in začelo se mu je, da je nevidna roka prijala njegovega konja za uzdo. Oče je bil in je klical: Vrni se! Li se nisi slišal govoriti Boga? — Prepusti grešnico pravici, ti pa imaš očeta, k njemu se vrni nazaj, ona te zaničuje v tvoji boli, on pa te bo ljubil.«

Toda ljubezen mu še ni umrla, četudi je bila ranjena do smrti. V obupu je zaklical v temne gozde: »Ne! ni vlačuga! — O, kako je danes zjutraj spala, tako nežno se je naslanjala

la na okno, ne, ne, tako mila, tako sladka nežnost ne more lagati, preje bi lagali nebo, zemlja in devet korov angeljev, ki hvalijo Boga.

In dalje je dirjal.

Kar mu začne šepati konj. Močno se je prestrašil, kajti solnce je že šlo k zatonu. Stopil je s konja boječ se, da se je konj ranil. Pa se mu je samo razrahljala podkev. Ob uzdi je peljal konja naprej proti vasi, ki leži ob potu. Tam ve za kovača. Že čuje iz daljave udarjati kladivo in leteti iskre.

Prispel je do kovačnice, poklical je kovača ven in mu je naročil, naj urno pokuje kopa. Kovač je snel s kopita rahlo podkvo, prijavil je lesenega kopa ter je šel po žrebce in novo podkev. Henrik je od divje ježe ves spehan sedel na kamnato klop, ki je stala pred kovačnico.

Iz sosednje gostilne je prišla gostilničarka in je imenitnemu jezdecu ponudila okrepilo, vino in ribo. Henrik, ki še od ranega jutra ni napravil nobenega grizljaja, je nekaj malega jedel in pil. Ko se je okrepčal, je skočil po konci ter je hodil semtertje venomer zroč na velikansko ufo v stolpu. Kakor hitro bo konj podkovan, bo kakor veter jahal naprej.

Tink, tink, tink — zadnjikrat je udarilo kladivo, kovač je dovršil svoje delo, konj je podkovan. Hitro se Henrik vzpne na konja in oddirja kakor blisk. Kovač začuden gleda za čudnim neznanim jezdecem in prisluškuje peketanju kopit, ki se je liki podzemski grom izgubljal v daljavi.

Mnogo preje, še preden je Henrik v štajru zajahal konja, da bi odjedil iz štajra, se je v Lincu pred kapucinskim samostanom ustavil Lucov voz. Hlapec je dvignil plahto in je rekel: »Dekle, sedaj smo tu. Bog te spremi.«

Štefka je urno zlezla iz pod plahte, dejala je eno nogo na kolo in je skočila z voza; rožni venec, ki ga je celo pot molila, je vtaknila v žep ter je hlapcu ponudila srebrnjak, toda hlapec je rekel, naj ga pri patrh daruje sv. Antonu ter se je peljal naprej s svojim rjavcem, da v deželni hiši opravi naročila svojega gospoda.

Z lahkimi koraki je stopala Štefana po trbičku navzgor proti kapucinskemu samostanu. Še nikdar ni videla mesta Linca, ki je s svojimi stolpi, zakopi in z gradom ležalo na njeni desni. Kar nič se ni ozirala okoli, saj je bila edina želja njene duše, govoriti z možem božjim, da sliši od njega voljo božjo, v težki zadevi, ki stiska njeno mlado srce. Vso pot je vedno bolj in bolj rastle to hrepenenje, tako da se ji je zdelo, da gre rjavce naprej kakor polž; najrajši bi bila mnogokrat skočila iz voza, da bi peš tekla naprej, da bi čim preje prišla do svojega cilja.

Sedaj je na svojem cilju.

Ko je stopala po trbičku navzgor, ji je nakrat postalo tesno in — strahu ji je začelo biti srce. Sedaj ji je namreč prišlo na misel, da pravzaprav hudo ravna zoper povelje Alberta, da ga obišče, in zdelo se ji je, da stoji zapisano nad sv. razpelom, ki visi na zidu, nad samostanskimi vratmi: Ne pridí, ne odirí! Že stoji pri porti in s svojo malo, mrzlo tresoč se roko seže po vrvi, da bi pozvonila... toda mahoma jo zopet odmakne... Toda, li-ni Zvečičar sam rekel: Trka-te in se vam bo odprlo, Štefka, zdaj si tu, in sicer na izrecno božje povelje, zdaj velja vse prenesti, tudi če te godrnjaie spreime tvoj duhovni oče, spodil te ne bo, kakor hitro bo slišal, zakaj si prišla.

Še enkrat je sešla po vrvi in je pozvonila. V hiši se je nekaj zagibalo, in vrata so se odprla. Star možiček s sivo brado v rjavi obleki, z vrvjo prepasan, je ven pomolil svojo glavo in je vprašal, kdo je in kaj hoče.

Štefana si je nekoliko trdneje privezala trak svojega štajerskega klobuka, popravila si je ruto, s katero je bila ogrnjena in je ponižno vprašala, če more govoriti z gospodom patrom Albertom. Samo nekaj malega, samo par besedic. Kapucin zamrmra: »S patrom Albertom iz Lambaha?«

Štefana je prikimala, tako ji je močno tolkalo srce, da ji je zastala beseda.

Kapucin zameja z bradato glavo in pravi: »Pater Albert nikogar ne spreime, nimanje pa ženske. Tudi se bo danes odpeljal, dvomim, da

bi prišel doli. Če znaš pisati, zapiši na listič, če ne, pa kar meni povej, kaj imaš, pa mu bom kar jaz izporočil.«

»Ne,« je rekla Štefana; kar zatrepetalo ji je srce, ko je rekel stavec: Danes se odpelje. Samo za en dan je šlo, in bila bi ga zamudila!

»Ne morem zapisati. Lepo prosim, častiti gospod pater, povejte mu, samo par besedi prosim,« njen sladki glas je z njenimi velikimi plašnimi očmi vred milo prosil, »naj bi bil tako prijazen, da bi prišel samo za trenutek doli, saj bom takoj gotova, saj tako nimam veliko povedati, gospod pater, lepo prosim.«

»Jaz nisem pater. Samo brat sem,« je rekel sivobradec. »Je že prav. — Toda dvomim, da bi prišel. Toda, kdo naj rečem da te tu?«

Štefana je odprla ustne in jih je zopet zaprla... Če pove, ga navsezadnje še ne bo ne. »Ah, saj tako ve,« se je smehljala; toda srce ji je bilo z plašnimi udarci.

Sivobradec je odprl vrata in je rekel: »No pa počakaj — bom videl, če pride. Dal ji je znamenje z roko, in Štefana je stopila v mráčno sobo, odkoder se je videlo v cerkev. Pokazal ji je klop za ubože rekoč: Tu sedi in počakaj!« Potem se je odzvil po hodniku.

Štefana je po prstih šla skozi temni prostor proti cerkvi in je pokleknila pred vrati, ki so vodila v presbiterij. Začela je opravljati molitve za odpustke. Med molitvijo je neprestano prisluškovala, se-li ne slišijo koraki. Iz cerkve je videla na veliki oltar, ki je bil lesen in prazen; menih je hodil pred njim sem ter tja in je postavil cvetlice. —Zadaj na hodniku odmeva korak.

Dvignila se je in je trepetajoč šla korakom naproti.

Bil je stari brat, ki ji je odprl vrata.

»Ne pride. Pusti ti reči, da se vrni domov.«

Zdlo se ji je, da jo je nekdo s pestjo udaril na srce.

»Ja tako daleč sem se pripeljala,« je rekla.

»Že vem, iz štajra,« je zamrmral brat, »toda ne bo ga.«

Tedaj je Štefana sklenila roke:

»Za božjo voljo, nekaj tako važnega imam. O, tako lepo prosim gospoda brata,« je iskreno prosila. Naenkrat so se ji udrle solze, naslonila je glavo na steno in je zaihtela: »Tako daleč... sem prišla. Oj, kako grenko je to.« Li ni prinesla Zvečičarja v stolp? Li ni storila za uboega bolnika, kar je mogla? Je-li to pozabljeno?

(Dalje.)

Družinska pratika

Dobiva se povsod! Cena K 5 —, po pošti K 5.50. Preprodajalci popusti!

Suhe gobe, fižol, laneno seme

kupuje trdka z deželnimi in gozdnimi pridelki
Kmel & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta št. 8.

Dr. ŠLECHTA

ordinira zopet redno
za kirurške in splošne bolezni
Ljubljana, Dvorni trg št. 1/II.

Deklica,

pridna in ubogljiva,
15 do 24 let stara, se
sprejme za domača
dela. Mesečna plača 100 kron. — M. Kastelic,
Ljubljana, Za gradom št. 3. 3728

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. j.

pre'e

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19.

daje

posojila proti vknfizi na posestva, na poroštvo i. t. d. pod ugodnimi pogoji;

obrestuje

bran. vloge po 4%. Rezervni zakladi koncem leta 1919 600.000 K. Jamstvena glavica na deležih koncem leta 1919 2.000.000 K. Stanje hranilnih vlog nad 5.000.000 K.

Poiasnila in prospekti brezplačno!

Poljedelski stroji

Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vrtilna, čistilnice, slamozeznice za pogon z roko in silo, saene in vinske st. skalnice, sadne mlins, brzo-partilnice, nakrene (kofrene) kolle za žganje-kuho in druge stroje ima vedno v veliki izbori lastnica po umrlem soprogu

Francu Hilli, Ljubljana, Sv. Maritna cesta 2.

Edina zaloga poljedel. kin strojev tvornice Umrah & Komp.

Pes

po imeru "Tiger", srednje velik, s sivo dolgo dlako, dolga rep, na kratki verigi, je ušel pred par dnevi iz našega skladišča. Kdor ga privede, dobi dobro nagrado. Balkan d. d., Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Svilena in žimnata mlinska sita

(pajti) vseh vrst se dobe v trgovini A. Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35, nasproti "Stare Tišlerjeve gostilne"

kajstarejša hranilnica na Slovenskem

Kranjska hranilnica

v Ljubljani. — ustanovljena l. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti donodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaze rezervnim zakladom — po pravih določen v pospeševanje obkorporistnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8.761.113.37.

- Kdor potrebuje -

železo, različno orodje in okovje, cemeni, traverze, pločevine in sploh železino, naj se obrne na zaupno trdsko

Zalta & žilič

trgovina na drobno in debelo

v Ljubljani, Gospodarska cesta 10 (Mar. Ter. c.)

Primešaj krmi Mastin!

/ smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 18. julija 1899., št. 25.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogistji in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, nag. opr. št. 28.561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — Izvojev Mastina stane K 30-50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Londek tega mazila velja po pošti K 12-50.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani
(Slovenija) zraven rolovža.

Čaneno seme, suhe gobe in vse druge deželne pridejke kupuje vedno po najnižji ceni Franc Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36. 3463

Posnemalnik „Alfa“ za 500 l. ml. Pa-sterizator oba pa parno moč Stalno mlečno vago M:1903. Proščasti hladilnik za 1200 l. na uro okrogli hladilnik za 500 l. Viktorija pinjo z dvema ročajema in gnetilnik za surovo maslo vse orodje tvrdke Alfa Separator, Dunaj; za mlekarstvo z večjim prometom, dobro ohranjeno, prodaja pod ugodnimi pogoji: Mihael Iskra, Hlebce pri Lescah.

COSULICH-LINE Trst-Amerika

New-York—Buenos-Ayres—Rio di Janeiro—Santos—Montevideo.

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike z Slovenije edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Sprejme se več

ogljarijev. Trajno delo. Za žilavila preskrbljeno. Naslov se izve v upravi lista pod števil. 3673.

**Miši - podgane
stenice - ščurki**

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, a ščurke 10 K, posebne močne viste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 0 K, prašek proti mrčesu 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu in 10 K, nktura proti mrčesu na sadju in na zelenjavi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport: M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Blode (krlje)

leske, trame, kostanjev les, jozdove in ogije iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba IM-PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

Razširjate „DOMOLJUBA“!

Izdaja konzorcij „Domoljuba“.

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Sivalni stroji dospeli

predvojno blago za obrtno in rodbinsko rabo. Istotam se dobi vse posamezne dele, igla, olje, potrebščine za šivilje, čevljarje in krojače

Josip Petelinc, Ljubljana
Sv. Petra nasip 7.

ERJAVEC & TURK trgovina z železnino

pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühleisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —

Pozor, kmetovalci!

Naznanjam, da vzamem v delo vsako množino predeliva, ter izdelam iz njega vseh vrst vrvarsko blago po najnižji ceni

Anton Šinkovec, starejši, Kranj št. 12.

= KDOR HOČE =

biti postrežen z dobrim in cenim manufakturnim blagom, naj se obrne na trgovino „Pri vanki“ Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah:

Brinjevo olje, suhe gobe, ližol in druge deželne pridejke. Nudim najnižje:

Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko, rum

ter razno drugo blago.

M. RANT, Kranj.

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4792

Agitirajte

za
„Domoljuba“

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh stavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znanih nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Odgovorni urednik Anton Sušnik v Ljubljani.

Tiska Jugoslovanaka tiskarna